

Pátrání po svých předcích

1. Úvod

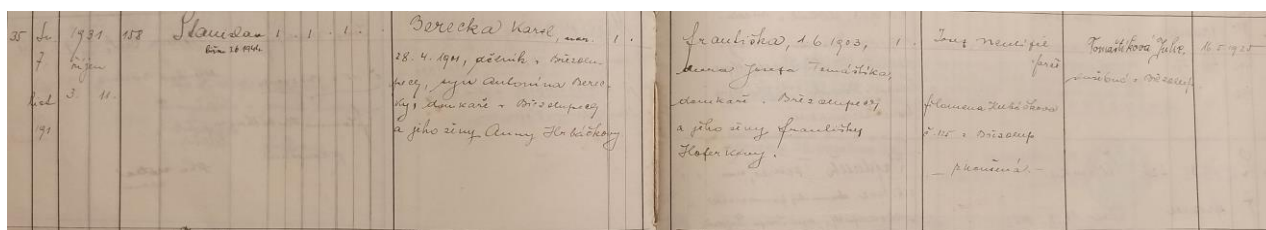
Tento článek je dalším ze seriálu vzpomínání na mé předky. Tentokrát se nebudu věnovat jenom přímé linii rodu Berecka, ale zaměřím se na všechny své předky několik generací zpět do minulosti. Graf, který vznikne při tomto druhu bádání se genealogicky nazývá vývod předků a sním bych chtěl zájemce z řad čtenářů seznámit.

2. Začátek bádání po předcích

Každý začínající genealog, nebo-li rodopisec, se musí rozhodnout co vlastně bude hledat. U mužských členů populace, a stejně tomu bylo i u mě, se většinou pátrá po takzvané přímé mužské linii předků. O výsledcích mého pátrání v této oblasti jsem pojednával ve svých dřívějších článcích.

Pak ale většinou všichni dojdou do bodu, kdy zjistí, že nejenom přímá linie rodu je důležitá. Ale naopak každý z našich předků je důležitý úplně stejně. Všichni tito lidé jsou členy našeho vývodu předků. Každý máme dva rodiče, čtyři prarodiče, osm praprarodičů a tak stále dále do minulosti. V každé generaci je dvojnásobný počet předků.

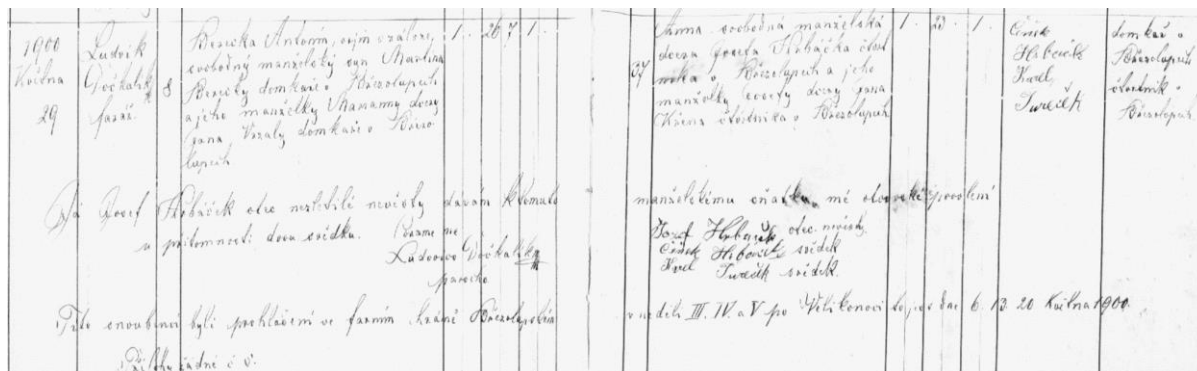
Pro vysvětlení možností při bádání jsou vždy nejlepší příklady, a proto já využiji pro článek zpracovaný vývod mého otce Stanislava Berecky (1931-2000). V článku jsou popsány pouze čtyři generací předků, ale i tak je to šestnáct rodů. Tat'ka se narodil v Březolupích, a proto má ve svém vývodu (a tím samozřejmě i já) hodně březolupských rodů. Z vlastní zkušenosti vím, že pokud si tento graf zpracujete, s velkou pravděpodobností zjistíte, že máme společné předky, a to možná i ve více rodech.

Zápis v matrice o narození Stanislava Berecky roku 1931

3. Rody větve Berecka

Do této části vývodu patří rody, z nichž pochází předci mého pradědy Antonína (1873-1917), který byl otcem dědy Karla (1901-1986). První ověřený matriční zápis o rodu BERECKA je z Komárova a prozatím nejstarším zjištěným předkem je Mikuláš (*cca 1699). Ve 4 generaci, která je pro článek brána jako konečná, od střena (což je odborný název člověka jehož vývod je zpracován), se rod nacházel v nedaleké obci Šarovy. Do Březolup se dostal roku 1872 svatbou Martina (1849-1914) a všechny osoby tohoto příjmení u nás jsme potomky tohoto člověka. Sledování jedinci tohoto rodu žili v Březolupích postupně domech číslo: 95, 163, 96, 37, 8, 123, 158 a 300, přitom pouze v posledních třech delší dobu.

Zápis z matriky o svatbě Antonína Berecký a Anny Hrbáčkové roku 1900

Dalším rodem navázaným na rod Berecka svatbou roku 1872 ve 3. generaci je VRZAL. První ověřený zápis o rodu mám ze 79 kilometrů vzdáleného městečka Podivín v okrese Břeclav, nejstarším zjištěným předkem je Tomáš (*cca 1665). Ve 4 generaci se rod již nacházel v naší obci. Do Březolup se dostal roku 1805 svatbou Vojtěcha (1784-1852) a všechny osoby tohoto příjmení u nás jsme potomky tohoto člověka. Šlo o hrnčíře, který si vzal dceru stejného řemeslníka od nás, a to Martina Slavíka. Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech pouze v domě číslo 6.

Rodem navázaným v generaci 4. na rod Berecka, svatbou roku 1848, je rod VIČÁNEK. První ověřený zápis o rodu mám z Halenkovic, nejstarším zjištěným předkem je Jan (*cca 1700), někdy psán jako Bičánek. Ve 4 generaci se rod nacházel v obci Šarovy, kde se přivdala roku 1848 Rozina (1819-1853). V obci Březolupy se nikdy nevyskytoval.

Další rod s vazbou v této generaci, ale na rod Vrzal je pak BARŠA. První ověřený zápis o rodu mám z 95 kilometrů vzdálené vesnice Olomučany v okrese Blansko, nejstarším zjištěným předkem je Bernard (*cca 1690). Ve 4. generaci se roku 1834 přivdala Barbora (1809-1871). V naší obci se rod nikdy nevyskytoval. Jakým řízením osudu si vzal Jan Vrzal z Březolup nevěstu z Olomučan se mě zatím nepodařilo zjistit.

4. Rody větve Hrbáček

Do této části vývodu patří rody, z nichž pochází předci mé prababičky Anny (1877-1967), jejímž otcem byl Josef HRBÁČEK. První ověřený zápis o rodu mám ze Zlína, nejstarším zjištěným předkem je Fabián (*cca 1709). Ve 4. generaci se rod již nacházel v naší vesnici. Do Březolup se přestěhoval ze Zlína okolo roku 1780 Antonín (1749-1815) spolu se ženou Polyxenou rozenou Janečkovou (1748-1806). Všechny osoby tohoto příjmení u nás jsme potomky těchto lidí. Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech pouze v domě číslo 37.

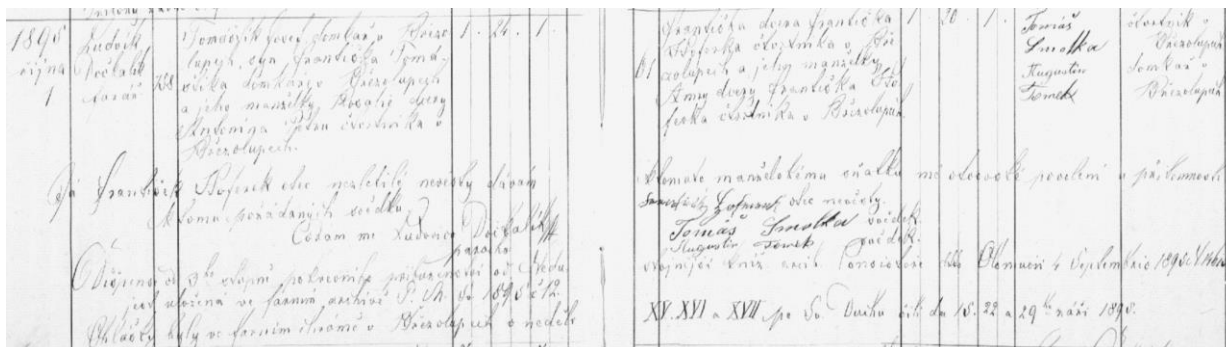
Rodem navázaným v generaci třetí na Hrbáčky svatbou roku 1874 je KŘEN. První ověřený zápis o tomto rodu je z Březolup, nejstarším zjištěným předkem je Jan (*cca 1695). Je tedy jasné, že i ve 4 generaci se rod nacházel v naší obci. Jde podle mých současných znalostí o původní březolupský rod. Od doby zavedení čísel domů roku 1771 až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech v domech číslo 62, 135, 63, 66 a 67.

Vazbu na rod Hrbáček v 4. generaci má AMBRUZ. První ověřený zápis o rodu mám z Topolné, nejstarším zjištěným předkem je Václav (*cca 1665). Ve 4 generaci se roku 1837 přivdala ze Šarova Mariana (1817-1856), a stala se první ženou starosty obce Tomáše Hrbáčka (1813-1856). V naší obci se rod v té době nevyskytoval.

Posledním rodem s vazbou ve stejné generaci, ale na rod Křen, je pak HUBÁČEK. První ověřený zápis o rodu mám z Březolup, nejstarším zjištěným předkem je Jakub (*cca 1665). Je jasné, že i ve 4. generaci se rod nacházel v naší obci. Jde o původní březolupský rod, který je v naší obci v současnosti nejvíce rozšířen. Od doby zavedení čísel domů až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech v domech číslo 16, 14, 133 a 110.

5. Rody větve Tomáščík

Do této části vývodu patří rody, z nichž pochází předci mého pradědy Josefa TOMÁŠTÍKA (1871-1918), který byl otcem mé babičky Františky (1903-1986). První ověřený matriční zápis o tomto rodu je z Kudlovice, a prozatím nejstarším zjištěným předkem je Matouš (*cca 1760). Ve 4. generaci od střena se rod nacházel v nedaleké obci Komárov. Do Březolup se dostal roku 1870 svatbou Františka (1842-1890). I zde jsou všechny osoby tohoto příjmení u nás potomky tohoto člověka. Sledování jedinci tohoto rodu žili v Březolupech pouze v domech číslo 17 a 158.

Zápis z matriky o svatbě Josefa Tomáščíka a Františky Hoferkové roku 1895

Dalším rodem navázaným v generaci 3. na rod Tomáščík svatbou roku 1870 je PETRŮ. První ověřený zápis o rodu mám ze Svárova, nejstarším zjištěným předkem je Václav (*cca 1700). Tento člověk je v matrikách při narození jeho dětí někdy uváděn jako ŠLAHAŘ, což byla jeho přezdívka, nebo první jméno rodu. Ve 4. generaci se rod již nacházel v naší obci. Do Březolup se dostal roku 1829 svatbou Antonína (1808-1873). Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech pouze v domě číslo 63.

Dalším rodem navázaným v generaci 4. na rod Tomáščík, svatbou roku 1836, je URBAN. První ověřený zápis o rodu mám z Pohořelic, nejstarším zjištěným předkem je Jiří Urbánek (*cca 1705). Ve 4. generaci se rod nacházel v obci Komárov, kde se žila Františka (1807-1847) druhá žena Jana Tomáščíka.

Další rod s vazbou ve stejné generaci, ale na rod Petrů je pak VAJDÍK. První ověřený zápis o rodu mám ze Svárova, nejstarším zjištěným předkem je Jiří (*cca 1665). Ve 4. generaci se rod již nacházel u nás vesnici. Do Březolup se dostal již roku 1717 svatbou Martina

(1699-1761) s nevěstou z rodu Fusek. Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech jenom v domě číslo 29.

6. Rody větve Hoferek

Do této části vývodu patří rody, z nichž pochází předci mé prababičky Františky (1875-1960). Jejím otcem byl František HOFEREK, pracovně označený jako HOFEREK I. První ověřený zápis o rodu mám z Topolné, nejstarším zjištěným předkem je Martin (*cca 1686), uváděný ještě jako HOFER. Ve 4. generaci se rod již nacházel v naší vesnici. Do Březolup se dostal roku 1750 svatbou Martina (1725-1764). Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech v domech číslo 64 a 61.

Rodem navázaným ve stejné generaci na rod Hoferek I., svatbou roku 1870, je pak rod HOFEREK II. První ověřený zápis o rodu mám opět z obce Topolná, nejstarším zjištěným předkem je pak Ondřej (*cca 1675), psán taky jako Hofer. Ve 4. generaci se rod již nacházel u nás vesnici. Do Březolup se dostal roku 1769 svatbou Josefa (1785-1841). Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech v domech číslo 66, 103 a 28.

Další rod s vazbou ve stejné generaci na rod Petru je pak VAJDÍK. První ověřený zápis o rodu mám ze Svárova, nejstarším zjištěným předkem je Jiří (*cca 1665). Ve 4. generaci se rod již nacházel u nás vesnici. Do Březolup se dostal již roku 1717 svatbou Martina (1699-1761) do rodu Fusek. Rod až do doby konce jeho sledování ve vývodu žil v Březolupech jenom v domě číslo 29.

Další rod s vazbou ve stejné generaci na rod Hoferek I. je pak opět VAJDÍK. Jde o potomka stejného člověka jako v předchozí části článku. Byl jím v 5. generaci Václav (1787-1866).

Posledním rodem s vazbou v této generaci na rod Hoferek II. je pak HUBÁČEK. Jde o potomky stejného rodu jako u rodu Hubáček v části 3. Jejich společným předkem byl v 6. generaci Josef (1752-1819).

Přehledněji je spojení jednotlivých rodů jasné z grafu vývodu předků, který případným zájemcům zašlu elektronicky. Napište si na e-mail: radek.berecka@seznam.cz.

7. Zdroje, pomůcky pro pátrání a možné záludnosti

Při bádání se můžete dostat do bodu, kdy zjistíte, že zápis o narození vašeho předka není kompletní, a tedy tato osoba nemá v matrice uvedeného otce. Pak vám zůstane v této části vývodu bohužel prázdné místo a většinou se ho již nepodaří vyplnit. Já ve svém vývodu, i přes dohledání přibližně 1800 přímých předků, prozatím tento případ nemám, ale mám asi pouze štěstí.

Dalším případem, který však u mě mám již zastoupen v mnou větvích je tzv. ztráta předků. Jde o to, že nově zjištěného předka již mám ve vývodu v jiné větvi. Nejbližší mě je to v 7 generaci, a to konkrétně Václav Vajdík (1787-1866) z Březolup č. 29, který byl otcem výše uvedených sester Františky (*1808) a Kateřiny (*1811), jejichž vnuci Josef Tomáščík a

Františka Hoferková měli svatbu v roce 1895 (originální zápis o ní máte na obrázku v článku). Takových případů pak dále do minulosti přibývá i v jiných rodech.

Další zajímavostí je, když se podívám na původ šestnácti rodů z popsaného grafu, není jich původních z naší vesnice zase tak mnoho. Konkrétně jenom dva, a to Křen a Hubáček, okolo roku 1820 jich však u nás žilo již 10 ze 16. Je ale dost pravděpodobné, že ve vývodu dalších obyvatel Březolup bude „domácích“ více.

Hlavním zdrojem pro zahájení pátrání jsou matriční knihy z doby od přibližně roku 1650 do 1910, pomocným pak sčítací operáty z let 1858 až 1921. Matriky jsou uloženy na webové stránce Moravského zemského archivu v Brně: www.mza.cz/actapublica.cz a sčítání lidu na: [www: www.mza.cz/scitacioperaty/](http://www.mza.cz/scitacioperaty/)

Případným zájemců rád poskytnu mnou vytvořené grafy a tabulky. Případně poradím s bádáním a případně i přečtu pro ně nečitelné texty v kurentu z období let 1784 až 1868. Není však lepšího pocitu, než si vše objevit a najít sám. Pokud jsem tímto článkem někoho inspiroval k tomu, že by chtěl začít pátrat po svých předcích, napište mě na e-mail: radek.berecka@seznam.cz, ozvu se mu.

V současné době je možné si objednat (prozatím jenom v USA) u několika firem genetický test autozomální DNA. Tento test zjistí genetické informace od všech Vašich předků právě z vývodu do šesti generací zpět do minulosti. Porovnáním výsledků těchto testů je pak možné objevit své vzdálené bratrance a své rodokmeny si doplnit. Při troše štěstí možná objevíte shodu, a tím i potomky svého ztraceného pradědečka a zaplníte si prázdnou část svého vývodu. I takové případy už se staly, ale je třeba mít nějakou stopu, kde po neznámém otci pátrat a nejlépe znát i možné příjmení.

8. Závěr

Tolik další vyprávění o mých předcích. Každý z nich byl pro vás důležitý, minimálně tím, že se narodil, měl rodinu a předal své geny dále. Bez toho by tu nebyl nikdo z nás. Proto je na místě si na ně občas zavzpomínat, třeba na rodinných setkáních. Podle mého názoru je dobré o nich povídat i svým dětem, aby věděli odkud pochází a kde mají kořeny. Protože to je sice už minulost, ale bez ní by zcela jistě nebyla naše současnost, a ani žádná budoucnost.

Úplným závěrem pak mám výzvu na Hoferky a Hubáčky z Březolup, nejpočetnější dva rody v naší obci. Jestli jste dočetli až na toto místo, je vám jasné, že mám ve vývodu po otci několik členů těchto rodů (a to mám rod Hubáček od nás i ve vývodu po své matce). Bádáním jsem zjistil, že rody Hoferek jsou u nás z Topolné (viz. výše), ale i původní z naší dědiny. Rod Hubáček je čistě březolupský, a v blízkém okolí se počátkem 18. století jinde téměř nevyskytoval.

Protože je těchto rodin u nás opravdu hodně, chtěl bych je výhledově všechny zařadit a v historii propojit. Moje časové možnosti jsou však vzhledem k různým aktivitám hodně omezené. Proto hledám pomocníky, které bych vedl hlavně „metodicky“ a společně bychom časem tento úkol zvládli. Nejde se někdo z členů těchto rodů, nebo kdokoliv jiný? Čím více

nás bude, tím lépe. Pokud máte zájem se na bádání podílet, neváhejte a kontaktujte mě a můžeme se dát do práce.

P.S. Již teď zvu Ty, které článek zaujal na přednášce: RODINNÁ HISTORIE, ANEB HLEDÁNÍ SVÝCH KOŘENŮ, která proběhne 28.11.2024 od 17:00 ve sklepě víceúčelové haly Březolupy.

Zpracoval Radek Berecka z Březolup č. 123, písmák a kronikář rodu BERECKA dne 19.7.2024.